

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра загальної та клінічної патологічної фізіології

Силабус навчальної дисципліни
«Клінічна патофізіологія»

Обсяг навчальної дисципліни	Загальна кількість годин на дисципліну: 45 годин, 1,5 кредити. Семестри: V - VI. 3 рік навчання.
Дні, час, місце проведення навчальної дисципліни	вул. Ольгіївська, 4а (Головний корпус ОНМедУ), Кафедра загальної та клінічної патологічної фізіології ім. В.В. Підвисоцького. Дні та час проведення занять: відповідно до розкладу навчального відділу
Викладач(-и)	Проф. Вастьянов Р.С. Проф. Котюжинська С.Г. Доц. Поспелов О.М. Доц. Лапшин Д.Є. Доц. Бабій В.П. Доц. Кузьменко І.П. Асист. Гончарова Л.В. Асист. Остапенко І.О. Асист. Кірчев В.В. Асист. Сарахан В.М.
Контактна інформація	Довідки за телефонами: 0976896486 Очні консультації: Відповідно до графіку, розміщеному на інформаційному стенді кафедри E-mail: patfiz@onmedu.edu.ua , https://t.me/patfizonmedu , @patfiz.onmedu

КОМУНІКАЦІЯ

Комунікація зі здобувачами буде здійснюватися аудиторно.

Під час дистанційного навчання комунікація здійснюється через платформу Microsoft Teams, а також через листування електронною поштою, через месенджери Viber, Telegram, WhatsApp, Zoom.

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра загальної та клінічної патологічної фізіології

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Предмет вивчення дисципліни – загальні закономірності функціонування організму хворої людини, котрі виникають на різних рівнях організації живого організму в цілому та визначають механізми виникнення, розвитку хвороби, її завершення та наслідків.

Пререквізити: базується на попередньо вивчених здобувачами основних положень і знань з анатомії людини, гістології, медичної та біологічної фізики, біонеорганічної, біоорганічної та біологічної хімії, біології (загальної, молекулярної і медичної), нормальної фізіології, мікробіології, інтегрується з цими дисциплінами, а також з патоморфологією і фармакологією.

Постреквізити: закладає основи формування знань з фундаментальних і клінічних біомедичних наук, функціональної діагностики, клінічної фармакології, анестезіології, травматології, урології, онкології, акушерства і гінекології та внутрішніми хворобами. Забезпечує фундаментальну підготовку та набуття практичних навичок для наступної професійної діяльності лікаря.

Мета дисципліни: формування у здобувачів вищої освіти системних знань і розуміння концептуальних основ загальних закономірностей розвитку патології; здатності трактувати основні поняття загальної нозології, інтерпретувати причини, механізми розвитку та прояви типових патологічних процесів та найбільш поширених захворювань, аналізувати, робити висновки щодо причин і механізмів функціональних, метаболічних, структурних порушень органів та систем організму при захворюваннях; забезпечує фундаментальну підготовку та набуття практичних навичок для наступної професійної діяльності лікаря.

Завдання дисципліни:

1. Знання основних етіологічних чинників захворювання людини, їх взаємозв'язків із чинниками ризику захворювання людини та вміння інтерпретувати лінійні та просторові «хибні кола» патогенетичних механізмів при розвиткові запальних та дистрофічних захворювань людини.
2. Ґрунтовні знання з усіх питань стосовно етіології, патогенетичних та саногенетичних механізмів типових патологічних процесів та розуміння основних шляхів їх фармакокорекції з урахуванням патогенетичної складової кожного захворювання.
3. Ґрунтовні знання з патогенетичних механізмів коморбідних захворювань в організмі людини за умов імунної дисфункції, розуміння первинних та вторинних зламів резистентності організму хворої людини.
4. Формування певного обсягу знань з питань виникнення і розвитку типових патологічних процесів та їх моделювання, розуміння шляхів фармакокорекції основних захворювань людини і створити базу, що визначає професійну

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра загальної та клінічної патологічної фізіології

компетентність і загальну ерудицію лікаря.

5. Застосовувати теоретичні знання з нозології, патофізіології клітини, типових порушень обміну речовин, типових патологічних процесів у дослідженнях питань етіології і патогенезу, проявів та наслідків порушень діяльності функціональних систем (органів) і найпоширеніших хвороб людини.

Очікувані результати:

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен:

Знати:

- причини і механізми розвитку типових патологічних процесів;
- причини і механізми розвитку типових порушень обміну речовин;
- кількісні та якісні зміни клітин системи крові;
- основні порушення серцево-судинної системи, системи дихання, травлення, функціонування печінки та нирок;
- причини і механізми порушень функціонування регуляторних систем (ендокринної та нервової);

Вміти:

- інтерпретувати причини, механізми розвитку та прояви типових патологічних процесів та найбільш поширених захворювань;
- аналізувати, робити висновки щодо причин і механізмів функціональних, метаболічних, структурних порушень органів та систем організму при захворюваннях;
- виявляти ознаки типових патологічних процесів у пацієнта, оцінювати стан функцій різних органів та систем.

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Дисципліна буде викладатися у формі семінарських занять (16 аудиторних годин); організації самостійної роботи здобувача (29 годин).

Методи навчання: пояснення, бесіди, мультимедійні презентації, розв'язування задач, усне опитування, тестування тощо.

Зміст навчальної дисципліни

Тема 1. Запалення. Основні компоненти запального процесу. Особливості судинної реакції, ексудації та еміграції лейкоцитів. Патологічні принципи протизапальної терапії.

Тема 2. Алергія. Загальна характеристика алергічних реакції. Природа алергенів. Принципи виявлення алергії. Роль алергій в транспланталогії. Види та механізми десенсибілізації. Принципи та лікування алергічних реакції.

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра загальної та клінічної патологічної фізіології

Тема 3. Типові порушення обміну речовин: механізми гіпер-та дегідратції. Принципи терапії набряків. Характеристика ацидозів та алкалозів, основні лабораторні критерії та механізми виявлених порушень в організмі хворого.

Тема 4. Клінічна патофізіологія екстремальних станів: шок, колапс, кома. Патофізіологічні основи профілактики і терапії шоку. Роль порушень гомеостазу в патогенезі коми. Принципи терапії коми.

Тема 5. Клінічна патофізіологія червоної крові: зміни загального об'єму, анемії та еритроцитози. Патогенетична характеристика класифікацій анемій для аналізу їх проявів. Принципи профілактики та лікування анемії.

Тема 6. Визначити типові порушення в системі білої крові: лейкоцитоз, лейкопенія, гемобластоз, лейкоз. Аналіз механізму розвитку і причин зрушень клітинного складу «білої крові» та їх клінічні наслідки; патогенетичні принципи діагностики лейкозів, особливості результатів терапії та трансплантації кісткового мозку.

Тема 7. Сучасні уявлення про механізми пошкодження шлунково-кишкового тракту. Принципи профілактики та лікування виразкової хвороби. Патогенетичні механізми розвитку гострого панкреатиту. Місцеві та системні зміни в патогенезі панкреатичного шоку та їх обґрунтування.

Тема 8. Сучасні уявлення про патогенетичні механізми порушень нервової системи. Моторні та сенсорні розлади, їх етіологічно-патогенетичні особливості, основні принципи патогенетично обумовленої фармакологічної корекції. Поняття про детермінанту патологічного процесу в нервовій системі, генератор патологічно підсиленого збудження та системно-антисистемні механізми регуляції при формуванні патології нервової системи.

Перелік рекомендованої літератури:

Основна:

1. Патофізіологія: підручник (ВНЗ III—IV р. а.) / М.Н. Зайко, Ю.В. Биць, М.В. Кришталь та ін.; за ред. М.Н. Зайка, Ю.В. Биця, М.В. Кришталь. — 6-е вид., переробл. і допов. - 2017. - 736 с.
2. Патофізіологія: підручник / Ю.В. Биць, Г.М. Бутенко, А.І. Гоженко та ін.; за ред. М.Н. Зайка, Ю.В. Биця, М.В. Кришталь. — 5-е вид., виправл. — К.: ВСВ «Медицина» - 2015. — 752 с.
3. Патофізіологія: в 2 т. Т1. Загальна патологія: підручник для студ. вищ. навч. закл. / О.В. Атаман — Вінниця: Нова книга, 2012. — 592 с.
4. Патофізіологія: в 2 т. Т2. Патофізіологія органів і систем / О.В. Атаман — Вінниця: Нова книга, 2016. — 448 с.

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра загальної та клінічної патологічної фізіології

Додаткова:

1. Патофізіологія: підручник / за ред. М.Н.Зайка, Ю.В.Биця, М.В.Кришталю. – К.: Медицина - 2015. – 752 с.
2. Pathophysiology: textbook / N.V. Krishtal, V.A. Mikhnev, N.N. Zayko et al. — 3rd edition - K.: «Medicine» - 2019. – 656 p.
3. Robbins Basic Pathology / V. Kumar, A. Abbas, J. Aster - 10th edition - Elsevier – 2017. - 952 p.

Електронні інформаційні ресурси

1. https://info.odmu.edu.ua/chair/pat_physiology/ - інформаційний ресурс кафедри загальної та клінічної патологічної фізіології
2. <http://moz.gov.ua> – Міністерство охорони здоров'я України
3. www.who.int – Всесвітня організація охорони здоров'я
4. www.dec.gov.ua/mtd/home/ - Державний експертний центр МОЗ України
5. <http://bma.org.uk> – Британська медична асоціація

ОЦІНЮВАННЯ

Форми і методи поточного контролю: усне опитування, тестування, розв'язання ситуаційних клінічних завдань, оцінювання активності на занятті.

Критерії поточного оцінювання на занятті

Відмінно «5»	Виставляється у випадку, коли здобувач знає програму в повному обсязі, ілюструючи відповіді різноманітними прикладами; дає вичерпно точні та ясні відповіді без будь-яких навідних питань; викладає матеріал без помилок і неточностей; виконує практичні завдання різного ступеню складності;
Добре «4»	Виставляється за умови, коли здобувач знає всю програму і добре розуміє її, відповіді на питання викладає правильно, послідовно та систематично, але вони не є вичерпними, хоча на додаткові питання здобувач відповідає без помилок; виконує практичні завдання, відчуваючи складнощі лише у найважчих випадках;
Задовільно «3»	Ставиться здобувачеві на основі його знань всього об'єму програми з предмету та задовільному рівні розуміння його. Здобувач спроможний вирішувати спрощені завдання за допомогою навідних питань; виконує практичні навички, відчуваючи складнощі у простих випадках; не спроможний самостійно систематично викласти відповідь, але на прямо поставлені запитання відповідає правильно

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра загальної та клінічної патологічної фізіології

Незадовільно «2»	Виставляється у випадках, коли знання і вміння здобувача не відповідають вимогам «задовільної» оцінки (не знає ні одного з вищезазначених питань, або знає менш ніж на 50% питань).
---------------------	---

Залік виставляється здобувачу, який виконав усі завдання робочої програми навчальної дисципліни, приймав активну участь у семінарських заняттях, має середню поточну оцінку не менше ніж 3,0 і не має академічної заборгованості.

САМОСТІЙНА РОБОТА ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Самостійна робота з рекомендованою основною та додатковою літературою, з електронними інформаційними ресурсами, підготовка до семінарських занять, підготовка доповідей;

Самостійна робота здобувачів полягає в опрацюванні матеріалу, а також в підготовці до виконання та захисту практичних робіт, підготовки до поточних та підсумкового контролю, виконанні тренувальних тестів, пошуку інформації з літературних джерел і мережі Internet.

ПОЛІТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Політика щодо дедлайнів та перескладання:

- Пропуски занять з неповажних причин відпрацьовуються за розкладом черговому викладачу.
- Пропуски з поважних причин відпрацьовуються за індивідуальним графіком з дозволу деканату.

Політика щодо академічної доброчесності:

Обов'язковим є дотримання академічної доброчесності здобувачами, а саме:

- самостійне виконання всіх видів робіт, завдань, форм контролю, передбачених робочою програмою даної навчальної дисципліни;
- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

Неприйнятними у навчальній діяльності для учасників освітнього процесу є:

- використання родинних або службових зв'язків для отримання позитивної або вищої оцінки під час здійснення будь-якої форми контролю результатів навчання або переваг у науковій роботі;
- використання під час контрольних заходів заборонених допоміжних матеріалів

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра загальної та клінічної патологічної фізіології

або технічних засобів (шпаргалок, конспектів, мікро-наушників, телефонів, смартфонів, планшетів тощо);

- проходження процедур контролю результатів навчання підставними особами.

За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності:

- зниження результатів оцінювання контрольної роботи, оцінки на занятті, заліку тощо;
- повторне проходження оцінювання (контрольної роботи, заліку тощо);
- призначення додаткових контрольних заходів (додаткові індивідуальні завдання, контрольні роботи, тести тощо);
- проведення додаткової перевірки інших робіт авторства порушника.

Політика щодо відвідування та запізнь:

Форма одягу: медичний халат, хірургічний костюм, шапочка, маска, змінне взуття.

Обладнання: зошит, ручка, фонендоскоп.

Стан здоров'я: здобувачі хворі на гострі інфекційні захворювання, у тому числі на респіраторні хвороби, до заняття не допускаються.

Здобувач, який спізнився на заняття, може бути на ньому присутній, але якщо в журналі викладач поставив «нб», він повинен його відпрацювати у загальному порядку.

Використання мобільних пристроїв:

Мобільні пристрої можуть бути застосовані здобувачами з дозволу викладача, якщо вони потрібні для виконання завдання.

Використання мобільних пристроїв:

Під час проведення практичних занять використання смартфона, планшету або іншого пристрою для зберігання та обробки інформації допускається лише з дозволу викладача.

Під час проведення будь-яких форм контролю використання мобільних пристроїв та аксесуарів до них суворо забороняється.

Поведінка в аудиторії:

Під час занять дозволяється: залишати аудиторію на короткий час за потреби та за дозволом викладача; фотографувати слайди презентацій; брати активну участь у ході заняття.

Під час занять забороняється: їсти (за виключенням осіб, особливий медичний стан яких потребує іншого – в цьому випадку необхідне медичне підтвердження); палити, вживати алкогольні і слабоалкогольні напої або наркотичні засоби; нецензурно висловлюватися або вживати слова, які ображають честь і гідність колег та професорсько-викладацького складу; грати в азартні ігри; наносити шкоду матеріально-технічній базі університету (псувати інвентар,

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра загальної та клінічної патологічної фізіології

обладнання; меблі, стіни, підлоги, засмічувати приміщення і території); галасувати, кричати або прослуховувати гучну музику в аудиторіях і навіть у коридорах під час занять.